

«Σχιζοφρένεια: σύγχρονες απόψεις, διαχρονικές προκλήσεις»

Οι νέες θεραπευτικές, γενετικές και ψυχοπαθολογικές προσεγγίσεις για τη σχιζοφρένεια, καθώς και κρίσιμα στοιχεία για τη στάση της ελληνικής κοινής γνώμης απέναντι στην ασθένεια παρουσιάστηκαν από ειδικούς επιστήμονες σε επιστημονική εκδήλωση με θέμα «Σχιζοφρένεια: σύγχρονες απόψεις, διαχρονικές προκλήσεις» που διοργάνωσε το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής.

Ένα από τα πιο κρίσιμα συμπεράσματα της εκδήλωσης ήταν ότι κάθε πολίτης και κάθε οικογένεια πρέπει να μάθει ότι οι άνθρωποι με σχιζοφρένεια οι οποίοι ακολουθούν φαρμακευτική και θεραπευτική αγωγή δεν εμφανίζουν βίαιη συμπεριφορά σε μεγαλύτερα ποσοστά από ό,τι ο γενικός πληθυσμός. Ένας άνθρωπος με σχιζοφρένεια έχει ελάχιστες πιθανότητες να είναι βίαιος και ένας βίαιος άνθρωπος έχει ελάχιστες πιθανότητες να πάσχει από σχιζοφρένεια.

Στην εκδήλωση συντονιστής ήταν ο ομότιμος καθηγητής Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και αναπληρωτής διευθυντής του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ.) Ανδρέας Ραμπαβίλας και ομιλητές ο αναπληρωτής καθηγητής Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο Γιώργος Παπαδημητρίου, ο επίκουρος καθηγητής Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο Νίκος Στεφανής, ο διευθυντής του Τμήματος Ψυχιατρικής του Γενικού Νοσοκομείου του Trafford, στο Manchester της Μεγάλης Βρετανίας, Dr Jonathan Hellewell και η επίκουρη καθηγήτρια Ψυχιατρικής και επιστημονική συνεργάτις του Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. Μαρίνα Οικονόμου.

Οι ομιλητές ανέλυσαν τις τρεις κύριες αλληλοσυμπληρούμενες προσεγγίσεις της σχιζοφρένειας:

1. Γενετική-περιβαλλοντική προσέγγιση

Είναι ξεκάθαρο πλέον ότι τα γονίδια

και το περιβάλλον διαδραματίζουν πολύ μεγάλο ρόλο στην ανάπτυξη και την εκδήλωση των σχιζοφρενικών διαταραχών. Μάλιστα, αυτή η συμβολή του γενετικού-κληρονομικού παράγοντα υπολογίζεται στο 80%, όπως ανέφερε ο κ. Νίκος Στεφανής.

Πρόσφατες έρευνες του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής σε μεγάλο δείγμα γενικού πληθυσμού καταδεικνύουν ότι γενετικές παραλλαγές εντός των γονιδίων αυτών συσχετίζονται είτε με μειωμένη ικανότητα γνωστικών λειτουργιών, όπως μείωση της συγκέντρωσης και της προσοχής, είτε με παρανοϊκό ιδεασμό και συμπεριφορά κοινωνικής απόσυρσης.

2. Ψυχοπαθολογική-φαρμακολογική προσέγγιση

Οι μελλοντικοί στόχοι των επιστημόνων για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των διαταραχών της σχιζοφρένειας, τόνισε ο κ. Παπαδημητρίου, είναι η πληρέστερη διερεύνηση του μηχανισμού εκδήλωσης της νόσου και ο προσδιορισμός των περιβαλλοντικών παραγόντων που ευοδώνουν ή αναστέλλουν την εκδήλωσή της. Επιπλέον, η σημαντική πρόοδος της μοριακής βιολογίας και των απεικονιστικών τεχνικών αναμένεται να δώσει στην ψυχοφαρμακολογία τη δυνατότητα ανακάλυψης αποτελεσματικότερων φαρμάκων στο πλαίσιο της φαρμακογενετικής.

Ο Dr Jonathan Hellewell υπογράμμισε ότι οι ιατροί θα πρέπει να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους τη μακροχρόνια φύση της σχιζοφρένειας. Και αυτό γιατί, ενώ τα επεισόδια οξείας φάσης της σχιζοφρένειας τις περισσότερες φορές αντιμετωπίζονται εύκολα, η πρακτική δυσκολία και η πρόκληση ενέχεται στο να λαμβάνουν οι ασθενείς ικανοποιητική θεραπεία μακροπρόθεσμα, ώστε να λυθεί το πρόβλημα της συμμόρφωσης στη θεραπεία και της υποτροπής της νόσου.

3. Κοινωνική-θεραπευτική προσέγγιση

Η επιστήμη εισχωρεί με αλματώδη βήματα στα άδυτα του εγκεφάλου και προσφέρει νέες και αποτελεσματικές θεραπευτικές προσεγγίσεις απέναντι στη σχιζοφρένεια. Αντίθετα, η κοινωνία δεν έχει αλλάξει στάση απέναντι στον ασθενή και την οικογένειά του, καθώς διατηρεί λανθασμένες και αστήρικτες απόψεις, μύθους, προκαταλήψεις και στερεότυπα. Το σοϊκίημα των επιστημόνων παραμένει να μπορέσουν να αλλάξουν τη στάση της κοινωνίας και να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες υγείας στα άτομα με σχιζοφρένεια.

Η κ. Μαρίνα Οικονόμου παρουσίασε τα αποτελέσματα ερευνών του Ε.Π.Ι.Ψ.Υ. σχετικά με τις γνώσεις του γενικού πληθυσμού για τη σχιζοφρένεια και τις στάσεις του απέναντι στους ασθενείς.

Σύμφωνα με έρευνα σε 1.119 άτομα, από αντιπροσωπευτικό δείγμα πληθυσμού της χώρας, που πραγματοποιήθηκε από το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής:

- 8 στους 10 πολίτες έχουν εντελώς λανθασμένες απόψεις για την ασθένεια, εμποτισμένες από μύθους για τους ασθενείς, όπως ότι έχουν διχασμένη προσωπικότητα ή ότι είναι βίαιοι και επικίνδυνοι.
- 3 στους 10 δε θα έπιαναν καν κουβέντα με ένα άτομο που πάσχει από σχιζοφρένεια και δε θα ήθελαν να μένουν στην ίδια γειτονιά.
- 1 στους 2 είναι αντίθετος στην προοπτική δημιουργίας ξενώνα στη γειτονιά του (51,3%), αλλά οι κάτοικοι περιοχών όπου λειτουργούν τέτοιοι ειδους μονάδες είχαν θετικότερη στάση στο ζήτημα αυτό.
- Η βασική πηγή πληροφόρησης για την ασθένεια είναι η τηλεόραση (66%), στην οποία συνήθως κυριαρχούν αρνητικές περιγραφές για τους ασθενείς.
- Το 81% των Ελλήνων πιστεύει ότι οι ασθενείς με σχιζοφρένεια έχουν διχασμένη προσωπικότητα.